

Z A P I S N I K
sa 63. sjednice
Odbora za međunarodne odnose i iseljenike
održane 1. oktobra 2019. godine

Sjednica je počela u 13 časova.

Sjednici je predsjedavao Andrija Nikolić, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Odbora: Luidž Škrelja, dr Halil Duković, Nada Drobniak, dr Dragutin Papović, Jovan Jole Vučurović i Miodrag Lekić, dok su odsutne članove: Miloša Nikolića i mr Ervina Ibrahimovića, u skladu sa članom 65 Poslovnika Skupštine Crne Gore, mijenjali poslanici Jovanka Laličić i dr Nedžad Drešević.

Sjednici su prisustvovali predstavnici Uprave za dijasporu: mr Predrag Mitrović, v.d. direktora Uprave za dijasporu, mr Ivan Jovović, pomoćnik direktora i Elvira Bekteši, samostalna savjetnica I u Upravi za dijasporu.

Takođe, sjednici su prisustvovali službenici Odbora: sekretar mr Jasmin Bojadžić, kao i savjetnice Dijana Mitrović, mr Vanja Čabarkapa i Iva Lakićević.

Za sjednicu je većinom glasova usvojen sljedeći:

DNEVNI RED

- 1. Izvještaj o radu Uprave za dijasporu u 2018. godini;**
- 2. Tekuća pitanja.**

Prva tačka dnevnog reda: *Izvještaj o radu Uprave za dijasporu u 2018. godini*

Predsjednik Odbora Andrija Nikolić je podsjetio da, na osnovu člana 7 stav 2 Zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom – iseljenicima, Uprava za dijasporu podnosi nadležnom odboru izvještaj o radu, najmanje jednom godišnje.

Mr Predrag Mitrović, v.d. direktora Uprave za dijasporu predstavio je aktivnosti koje je Uprava za dijasporu realizovala u 2018. godini, kao i određene aktivnosti iz tekuće godine. Mitrović je naveo da je u 2018. godini započeto izdavanje iseljeničke knjižice, namijenjene iseljenicima koji nemaju crnogorsko državljanstvo, te dodao da je do sada izdato oko 1.000 knjižica. On je saopštio da je u junu 2018. godine usvojen novi Zakon o saradnji Crne Gore sa dijasporom – iseljenicima, te podsjetio na ključne novine u ovom zakonu. Informisao je da su ove godine po prvi put raspisali javni konkurs za sufinansiranje projekata organizacija iseljenika, na koji su se prijavila 42 udruženja, sa 61 projektom, a sa sumom od 100.000 eura finansirano je ukupno 56 projekata. Mitrović je naveo da su nastavili sa organizacijom Ljetnje škole jezika i kulture „Crna Gora moja postojbina“, koju je do sada pohađalo oko 800 djece. Obavijestio je da su usvojeni Izvještaji o realizaciji Akcionog plana za

spvođenje Strategije saradnje sa iseljenicima za 2017. i 2018. godinu i informisao o stepenu realizacije aktivnosti. Naveo je da je u 2018. godini održana Treća sjednica Savjeta za saradnju sa iseljenicima, a da je u tekućoj godini formiran novi saziv Savjeta.

Mitrović je informisao da je i 2018. godine održana tradicionalna manifestacija Dani dijasporo – iseljenika i to u Gusinju, a 2019. godine u Baru. Takođe, tokom 2018. godine, u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova i Ministarstvom unutrašnjih poslova, organizovani su konzularni dani u sedam gradova. Direktor Uprave za dijasporu informisao je da je u decembru 2018. godine u testnu upotrebu puštena web aplikacija za upis iseljenika u evidenciju dijasporo Crne Gore, koja će pokazati koliko je brojna naša dijaspora, kakva je njena struktura i u kojim zemljama je najveća koncentracija naših iseljenika.

U zaključnom dijelu izlaganja, Mitrović je podsjetio da Uprava za dijasporu od 1. januara funkcioniše kao samostalni organ uprave. Obavijestio da je trenutno u Upravi zaposleno 12 lica i 4 lica po ugovoru o djelu, a da je novim Pravilnikom o sistematizaciji broj izvršilaca povećan na 22. Zaključio je da je dodjela sredstava putem javnog konkursa za sufinansiranje projekata oživjela aktivnosti naše dijasporo i s tim u vezi naveo da planiraju da predlože da fond za ovu svrhu bude 200.000 eura, umjesto dosadašnjih 100.000 eura. Na kraju, najavio je uspostavljanje telefonske linije za iseljenike koja bi bila otvorena tokom 16 sati u toku dana, preko koje bi iseljenici mogli da postavljaju sva pitanja koja su od njihovog interesa.

Član Odbora Jovan Vučurović je najavio da neće podržati Izvještaj o radu Uprave za dijasporu u 2018. godini i iznio stav da je Uprava za dijasporu, uz Agenciju za nacionalnu bezbjednost, Upravu policije i dijelove pravosuđa, jedan od glavnih centara za manipulaciju i krađu na izborima. U kontekstu izbora, cijenio je da je potrebno mijenjati Zakon o prebivalištu, te iznio mišljenje da postoji podobna i nepodobna dijaspora.

Poslanica Jovanka Laličić je saopštila da je bila članica Radne grupe za izradu Predloga zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom – iseljenicima, i u tom smislu se interesovala kako su se usvojena zakonska rješenja pokazala u praksi.

Član Odbora Miodrag Lekić je naveo da je saradnja sa iseljenicima izuzetno važna, a ukoliko dolazi do zloupotreba u dnevno-partijskom pragmatizmu, postoji rizik kompomitacije ove oblasti. Ocijenio je da je crnogorsko društvo zbog multietničkog sastava, izuzetno kompleksno, te je u vođenju politike prema iseljenicima potrebno obezbijediti ravnotežu. Naveo je da iseljenici predstavljaju most između matične države i države u kojoj žive. Interesovao se na koji način se odlučuje o finansiranju projekata dijasporo, te iznio stav da je Savjet za saradnju sa iseljenicima glomazan. Saglasio se da Zakon o prebivalištu treba biti predmet posebne pažnje. Zaključio je da ljudi u Crnoj Gori gaje posebne simpatije prema iseljenicima, te da o istima treba voditi računa.

V.d. direktora Uprave za dijasporu mr Predrag Mitrović imao je primjedbu na izjavu poslanika Vučurovića da Uprava za dijasporu pomaže krađu izbora i saopštio da ga takvi navodi vrijeđaju. Saglasio se sa poslanikom Lekićem da je naša država izuzetno kompleksna i podsjetio da dijaspora iz Crne Gore multinacionalna i multikonfesionalna. U odgovoru na pitanje poslanice Laličić, Mitrović je saopštio da je važeće zakonsko rješenje, sa pratećim podzakonskim aktima, u potpunosti adekvatno.

Poslanik dr Halil Duković je konstatovao da posao Uprave za dijasporu uopšte nije lak, imajući u vidu brojnost naše dijaspore. Ukazao je da treba finansijski pomogati udruženja iseljenika, gdje je to potrebno, i u tom smislu pozdravio donošenje novog Zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom – iseljenicima, 2018. godine. Zaključio je da treba raditi na tome da iseljenici, a pogotovo oni iz druge, treće i ostalih generacija iseljenika, ne zaborave odakle potiču. Na kraju izlaganja, pozdravio je sve aktivnosti Uprave za dijasporu uz očekivanje da će iste u narednom periodu biti još intenzivnije.

Dr Dragutin Papović je iznio mišljenje da je važeći Zakon o saradnji Crne Gore sa dijasporom – iseljenicima dobro definisao nadležne institucije, oblasti djelatnosti i načine djelovanja, koje Uprava za dijasporu treba što doslednije da sprovodi. U vezi sa sufinansiranjem projekata, ocijenio je da je riječ o skromnim sredstvima, imajući u vidu da udruženja iseljenika u prosjeku po projektu dobijaju iznos od 2.000 eura. Papović je ocijenio da postoji kvalitetan zakonski okvir u ovoj oblasti, te da treba raditi na donošenju podzakonskih akata i jačanju Uprave za dijasporu i Savjeta za saradnju sa dijasporom. Iznio je zamjerku sto se Izvještaj za 2018. godinu razmatra 1. oktobra, ukazujući da bi isti trebalo da se razmatra makar do 1. aprila tekuće godine za prethodnu. Postavio je pitanje da li bi izgled iseljeničkih knjižica mogao da bude reprezentativniji. Takođe, poslanik Papović je upitao koje planirane aktivnosti Uprava za dijasporu nije realizovala i zbog čega.

Član Odbora Jovan Vučurović je ocijenio da na hiljade ljudi iz dijaspore, pogotovo Bošnjaka i Albanaca, dolazi u Crnu Goru da glasa na izborima za režimske partije. Postavio je pitanje zašto crnogorski državljani u Srbiji nemaju pravo glasa.

Poslanik Miodrag Lekić se saglasio da bi izvještaje o radu trebalo ranije razmatrati, te izrazio žaljenje što se predmetni izveštaj ne razmatra na sjednici Skupštine.

Predsjednik Odbora Andrija Nikolić je saopštio da je na plenumu često razgovarano na temu dijaspore, te da bi te diskusije trebalo da budu konstruktivne, a da se ne pretvaraju u političke rasprave. Ukazao je da je politika prema dijaspori dvosmjernan proces, koji zahtijeva ozbiljno angažovanje institucija, u cilju poboljšanja položaja iseljenika.

Mr Predrag Mitrović, v.d. direktora Uprave za dijasporu je informisao da su među nerealizovanim aktivnostima one za čije sprovođenje je nadležno Ministarstvo održivog

razvoja i turizma. U vezi sa glasanjem iseljenika na izborima u Crnoj Gori, istakao je da je to želja i pravo svakog pojedinca, te da se isti ne mogu ograničavati. Saopštio je da je Uprava za dijasporu apolitična u svom djelovanju. Imajući u vidu da je naša dijaspora heterogena po više aspekata, postupanje Uprave je vrlo kompleksno.

Član Odbora Luid Škrelja ukazao je na značaj pozicije Odbora za međunarodne odnose i iseljenike, po pitanju saradnje sa dijasporom. Istakao je da je prepoznatljiva multietničnost crnogorske dijaspore. Škrelja je istakao da veliki dio njegove porodice živi u inostranstvu, zbog čega ovo pitanje doživljava emotivno. Ocijenio je da Uprava za dijasporu dobro radi svoj posao, te da tako treba i da nastavi.

U svom završnom izlaganju, v.d. direktora Uprave za dijasporu je saopštio da su iznešena različita mišljenja, ali da mu je drago što je prepoznato da je Uprava realizovala veliki broj aktivnosti.

Predsjednik Odbora Andrija Nikolić je saopštio da je prethodnu i tekuću godinu obilježilo povećanje stepena funkcionalnosti Uprave za dijasporu, te ocijenio da zaposleni u Upravi zaslužuju pohvale. Ukazao je na već iznešenu dilemu, da li ovo pitanje zaslužuje tretman sa nivoa posebnog resornog ministarstva. Nikolić je istakao da iseljeničtvo zahtijeva konstantno unapređenje politika koje se odnose na njih, te da dijaspora predstavlja ozbiljnu društvenu i pokretačku snagu jedne države. Naveo je da je potrebno što prije adekvatno kadrovski ojačati Upravu za dijasporu, uz podsjećanje da je Odbor amandmanski djelovao povodom povećanja bužeta Uprave.

Nakon sadržajne diskusije, Odbor je većinom glasova podržao Izvještaj o radu Uprave za dijasporu u 2018. godini.

Druga tačka dnevnog reda: *Tekuća pitanja*

U okviru druge tačke dnevnog reda, predsjednik Odbora Andrija Nikolić obavijestio je članove Odbora o predstojećim obavezama. Takođe, članove Odbora je informisao o trilateralama i zainteresovanosti Odbora za vanjske poslove Turske, kao i Hrvatske za uspostavljanjem ovog okvira saradnje sa Odborom za međunarodne odnose i iseljenike. Ujedno, predsjednik Odbora je informisao o preliminarnom razgovoru u vezi sa navedenim, koji je imao sa predstavnicima Odbora za vanjsku politiku Parlamenta Slovenije.

Član Odbora Miodrag Lekić je predložio da se na pomenuti način uspostavi saradnja i sa Parlamentom Republike Italije.

Predsjednik Odbora je zaključio da se može razmisliti o uspostavljanju pomenute saradnje sa svim članicama Evropske unije za koje se procijeni da nam mogu biti korisni partneri. Pojasnio je da je ideja da se odbori za vanjsku politiku u formatu trilaterale sastaju na polugodišnjem nivou u cilju razmjene iskustava i dobrih praksi.

Nakon iscrpljenog dnevnog reda, sjednica je završena u 14:40 časova.

SEKRETAR ODBORA
mr Jasmin Bojadžić

PREDSJEDNIK ODBORA
Andrija Nikolić